

Hieronder zijn alleen nieuwe signalen weergegeven of signalen die opnieuw onder de aandacht moeten komen.

Beeld zorglandschap 14 april 2020

Verruiming testbeleid werkt onvoldoende voor thuiszorg en bij mantelzorgers (V&V)

Signalen:

De testcapaciteit is flink toegenomen. Toch signaleert de IGJ nog een aantal knelpunten met name bij mantelzorgers in de verpleging en verzorging, gehandicaptenzorg en bij de kinderthuiszorg.

- Kwetsbare thuiswonende cliënten ontvangen veelal zorg en ondersteuning van niet in het testbeleid gedefinieerde zorgverleners zoals de huishoudelijk hulp en de mantelzorgers. Doordat mantelzorgers bij klachten niet getest worden, gaan zij twee weken in isolatie en kunnen niet voor hun partner of kind zorgen. Hier ziet de IGJ risico's voor de kwaliteit en veiligheid van zorg.
- Daarnaast is er het signaal vanuit de sector verpleging en verzorging dat er veel onbegrip en boosheid is over de uitspraak van de minister over de testcapaciteit. Die uitspraak is overgekomen als dat iedere medewerker nu getest kan worden. Dat is niet zo. GGD'en zijn overbelast, er zijn onvoldoende testmaterialen beschikbaar en richtlijnen ontbreken.
- Ook is niet duidelijk wie de test betaalt, wat extra discussie veroorzaakt.

Acties:

Verzoek aan VWS om de verruiming van het testbeleid goed te communiceren en in het testbeleid ook de groep mantelzorgers en huishoudelijk hulp mee te nemen. IGJ rapporteert aan VWS welke meldingen en signalen bij de inspectie binnenkomen over testbeleid vanaf 6 april (separaat aangeleverd)

Lage prioritering voor het testen van apotheek medewerkers en apotheeksluiting niet altijd nodig (FP)

Signalen:

GGD-Nederland geeft aan dat zij bij het doen van testen apotheekteams een lagere prioriteit geven. Dat geeft onrust bij apotheken omdat teamleden thuis zitten met verschijnselen maar niet getest worden.

Daarnaast is er een nieuwe RIVM-regel die stelt dat een apotheek 24 uur dicht moet als er Covid-19 is vastgesteld bij één van de medewerkers. KNMP heeft twijfels over de effectiviteit van deze maatregel en krijgt geen bevredigende uitleg. Social distancing is in apotheken immers goed vol te houden. Alleen bij kleine apotheken kan dit soms lastig zijn.

Acties:

Verzoek aan VWS om testen mogelijk te maken voor apotheek medewerkers. Daarnaast verzoek om helderheid te verschaffen over de RIVM-regel rond apotheeksluiting.

Tekort aan Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) blijft zorgen baren (V&V, GZ, GGZ en Jeugdzorg)

Signalen:

Er is nu vooral een tekort aan schorten met lange mouwen en zuurstof. Zorgverleners geven aan het niet fijn te vinden dat de minister aangeeft dat er voldoende voorraad is. Er blijven grote zorgen over PBM. Opvallend is dat 17 van de 19 gebelde GZ-instellingen aangeven voldoende PBM te hebben terwijl de branche-organisatie zorgen uit. Dit komt waarschijnlijk doordat er in de GZ, net als in de sectoren GGZ en Jeugd, nog niet veel besmettingen zijn. Instellingen zelf ervaren daardoor nog geen PBM-tekort maar er is wel angst voor een tekort als er een uitbraak komt. Zorgverleners zijn overigens zeer creatief in het zoeken naar second best oplossingen zoals vuilniszakken, kappersmantels en regenponcho's die ze met tape 'geschikt' maken. Tot slot het signaal dat de crisisdiensten GGZ mondkapjes nodig hebben maar niet meegenomen lijken in de verdeling.

Acties:

Verzoek aan VWS om aandacht te houden voor PBM en hier realistische uitspraken over doen. Daarnaast het verzoek aan VWS om voor helderheid te zorgen rond de beschikbaarheid van mondkapjes voor GGZ crisisdiensten.

Nazorg voor zorgverleners en aandacht voor thuissituatie zijn belangrijk

Signalen:

Het is voor zorgverleners zwaar om zorg te leveren op afdelingen met coronabesmettingen. Het is fysiek zwaar doordat zij langdurig moeten werken in beschermende kleding. Het is ook emotioneel zwaar. Door de grilligheid van het ziekteverloop, doordat sommige patiënten (dementie, GZ, GGZ)

niet begrijpen dat ze op hun kamer moeten blijven en doordat bij overlijden er slechts beperkt ruimte is voor afscheid door de familie. De meeste organisaties regelen nazorg voor medewerkers, van peer support, debriefing na elke dienst tot professionele ondersteuning. Zorgverleners maken zich ook zorgen over hun thuissituatie; wat betekent het werken met besmette mensen voor de privé-situatie?

Beschikbaarheid van medicatie tbv palliatieve sedatie staat onder druk in de thuiszorg (V&V en FP)

Signalen:

Binnen de thuiszorg zijn er zorgen over de beschikbaarheid van medicatie tbv palliatieve sedatie. Het gaat met name om het middel Midazolam maar ook om de beschikbaarheid van vlegelnaaldjes. Het lijkt erop dat de groothandel Midazolam beperkt levert. Daarnaast lijkt de groothandel eerst aan apotheken in ziekenhuizen te leveren, daarna aan instellingsapotheken en daarna pas aan openbare apotheken. De KNMP geeft aan dat ziekenhuizen bij openbare apotheken Midazolam voorraden hebben opgevraagd. Hierdoor kunnen er juist in de thuiszorg tekorten ontstaan. De thuiszorg is immers afhankelijk van levering vanuit openbare apotheken en er wordt meer palliatieve zorg geleverd in de thuissituatie.

Acties:

IGJ heeft dit signaal geadresseerd bij VWS/GMT. Overleg vindt plaats tussen GMT/IGJ en het Landelijk Coördinatiecentrum Geneesmiddelen. IGJ en CBG monitoren nauwlettend de extramurale beschikbaarheid van geneesmiddelen in een gezamenlijk Meldpunt. Er zijn door IGJ voor betreffende geneesmiddelen tekortenbesluiten genomen.

Uitgestelde Zorg (ELZ)

Huisartsen worden door ziekenhuizen benaderd of zij patiënten willen insturen voor behandeling. Deze patiënten komen echter ook niet bij de huisarts.

Onduidelijkheid over coördinatie en continuïteit van niet-COVID zorg

Signalen:

Het is voor ziekenhuizen en particuliere klinieken mogelijk onduidelijk wie verantwoordelijk is voor besluitvorming over de organisatie van het aanbod van niet-COVID zorg. Dit betreft zowel de urgente zorg, die grotendeels is afgeschaald vanwege de inzet op de opschaling van de IC-capaciteit als de niet-urgente electieve zorg.

Acties:

De IGJ benadrukt bij ziekenhuizen dat het de continuïteit van het zorgaanbod een bestuurlijke verantwoordelijkheid is. Daarbij dient een professioneel kader gehanteerd te worden en regionale afstemming plaats te vinden. Daarvoor zijn respectievelijk de wetenschappelijke verenigingen, de ROAZ-en en koepels verantwoordelijk. De IGJ brengt dit in gesprekken naar voren.

Onduidelijkheid over advies RIVM t.a.v. reguliere mondzorg (ELZ)

Signalen:

Zowel de KNMT, ANT als NVM geven aan dat het RIVM telefonisch en per email individuele zorgverleners adviseert dat de reguliere mondzorg gewoon verleend kan worden. Dit staat haaks op de gedragslijn alleen spoedgevallen te behandelen.

Acties:

IGJ heeft met VWS gebeld en het advies van het RIVM sluit wel degelijk aan op de gedragslijn alleen spoedgevallen te behandelen. Het advies van het RIVM wordt blijkbaar anders geïnterpreteerd door individuele zorgaanbieders. IGJ zal de tekst op de eigen website hierover aanpassen n.a.v. dit signaal.

Uitvraag LOT-C en NZa lijken overlap te vertonen

Signalen:

Eerstelijns zorgaanbieders geven aan dat de uitvraag van het Landelijk Operationeel Team Corona (LOT-C) en de NZa overlap vertonen. Dat geeft onnodige belasting. Zij zien de noodzaak om te inventariseren wat nodig is en willen daar graag aan bijdragen.

Acties:

Afstemming en stroomlijning van uitvragen LOT-C en NZa. IGJ kan dit aankaarten omdat IGJ is aangehaakt bij beide gremia.

Stijging in aantal suïcides verwacht (GGZ)

Signalen:

De coronapandemie kan op termijn nog meer slachtoffers maken als de financiële en psychische gevolgen voor mensen te zwaar worden. Misschien kan de toename in saamhorigheid in de

samenleving de nadelige gevolgen van de coronapandemie verzachten. Om een mogelijke toenemende trend in suïcides zo vroeg mogelijk te signaleren, worden de suïcides wekelijks gemonitord in de komende tijd. Onder coördinatie van 113 Zelfmoordpreventie werken GGZ NL, forensische artsen, GGD, CBS, Nationale Politie, Prorail, NS en IGJ samen om zicht te houden op de ontwikkeling van de cijfers en op de noodzaak van preventieve maatregelen.

Acties:

Het samenwerkingsverband informeert VWS over de ontwikkeling van de cijfers.

GGZ-instellingen neigen naar afschalen van specifieke corona afdelingen (GGZ)

Signalen:

GGZ-instellingen hebben gezorgd voor de beschikbaarheid van specifieke corona afdelingen. In het zuiden wordt gedacht aan afschaling van deze afdelingen omdat de grootste Covid-19 piek voorbij is. In het noorden wordt ook gedacht aan afschaling omdat hier nog nauwelijks besmette patiënten zijn. Kostenoverwegingen spelen hierbij mee.

Acties:

Kennisnemen van dit signaal en actie nemen indien nodig.

Onduidelijkheid over herstart dagbesteding in Jeugdopvang (Jeugd)

Signalen:

Voor aanbieders van dagbesteding- en opvang in het kader van de Jeugdwet, met name zorgboeren, is niet duidelijk of zij weer mogen starten. Hierdoor wordt er relatief weinig dagbesteding en -opvang geboden.

Acties:

Recente richtlijn dagbesteding- en opvang uitbreiden met Jeugdwet.

Rondom kwetsbare gezinnen afspreken wie het gezin in beeld krijgt en houdt (Jeugd)

Signalen:

Om zicht te krijgen op kwetsbare kinderen is de samenwerking tussen gemeenten (wijkteams), onderwijs en zorgaanbieders belangrijk. IGJ ziet goede voorbeelden waarbij zorgaanbieders pro-actief bij gemeenten melden welke kinderen niet meer naar de dagbesteding of dagopvang komen, waarbij onderwijs aangeeft over welke kinderen zij zich zorgen maken en er met elkaar afspraken worden gemaakt wie deze kinderen wekelijks belt. Ouders krijgen handvatten en tips om dagstructuur te bieden en tips als spanningen oplossen.

Acties:

Op gemeente niveau afspraken tussen alle betrokken partijen rondom kwetsbare gezinnen over wie het gezin in beeld krijgt en houdt zoals beschreven in de VWS nota huiselijk geweld en kindermishandeling tijdens de coronacrisis.

Abortushulpverlening blijft goed toegankelijk (MSZ)

Signalen:

IGJ heeft de afgelopen week alle bestuurders gebeld van de 14 abortusklinieken en hen vragen gesteld. De IGJ heeft hieruit geconcludeerd dat er op dit moment geen bedreiging is van de continuïteit in de abortushulpverlening. De bestuurders zijn goed voorbereid en zijn goed aangesloten op de landelijke organisaties maar met name ook op hun eigen lokale netwerk van professionals, leveranciers en het regionale zorgnetwerk. Er zijn geen signalen over een ervaren hogere drempel voor contact of over een verminderde toegang tot de abortushulpverlening.

Cariben

Saba heeft 2 vastgestelde besmettingen (de eerste 2)

De Karel Doorman is gisteren naar het Caribisch gebied vertrokken met een medisch team, materieel en 2 helikopters.

Actie

IGJ neemt contact op met het gezondheidscentrum in Saba.